

van zijn muren is Gemert zeker als een "starc huus" van importantie te beschouwen" (blz.68)

Na er nog op gewezen te hebben, dat de voorburcht van het Gemertse Kasteel omstreeks 1650 was uitgegroeid tot een bekoorlijk geheel, zegt schrijver nog iets over het hoekpaviljoen uit 1434, meestal minder juist donjon genoemd. Ik citeer: "Het architectonisch zo belangrijke hoekpaviljoen met zijn hoge trapgevels en hangtorens, ook wel donjon genoemd, is gelukkig gespaard; ook het beledende gedeelte met de poort is nog oud werk. Zeker voeren hier de militaire eisen niet meer de boventoon. Hier is iets ontstaan, dat aan de rijke militaire architectuur van zuidelijker streken herinnert en voedsel geeft aan onze neiging tot een romantische opvatting van het feodale tijdperk"

(blz.69)

Het gedeelte uit 1391 (toen gaf hertogin Johanna althans toestemming voor de bouw) waarover Renaud hier spreekt, is in 1740 in achttiende eeuwse renaissancestijl verbouwd. Het verloor zijn vierkante vorm doordat de ingangsvleugel verdween.

W.J.Vos

+++++

KLEDERDRACHTEN UIT GEMERT vóór 100 JAAR

In een bekend boek, uitgegeven in het jaar 1857, verlucht met prachtige platen van Valentijn Bing en Braet von Ueberfeldt, getiteld "Neederlandsche Kleederdragten" komt de volgende tekst voor (bij plaat V):

"Landbouwers uit de Meijerij van 's-Hertogenbosch, provincie Noord-Brabant, uitgaande om veldarbeid te verrigten. Het gebruik van den os als trekdier, zoo voor de kar als den ploeg, is in deze landstreek bij den geringeren landman vrij algemeen. De op deze plaat voorgestelde boer draagt de vroeger hier algemeene kleding, thans nog alleen in den winter en bij de meer bejaarden in gebruik, terwijl bij den jongeren boer een pet, een blaauw

lakensch buis en eene bombazijnen broek deze kleding heeft vervangen. Het witte linnen sloofje ontbreekt echter nimmer aan de kleding van den boer uit de Meijerij, de feestdagen alleen uitgezonderd. Schoenen worden bij den minderen stand meestal vervangen door lage klompen met riempjes over de voet, waarin men nog over de blaauwe wollen kousen laag afgesneden witte wollen sokken draagt. De blaauwe linnen slopkousen worden om het been geknoopt en nog daarenboven door een riempje onder de kuit om het been bevestigd. De korte broek is van zwart laken of manchester, het hemd met mouwen van grof linnen met blaauw geruit of gebloemd katoen overtrokken en de lange jas, dikwijls nog een erfstuk van vader of grootvader van licht gekleurd laken met linnen voering.

De beide op de kar gezetene vrouwen vertonen zich in hare daagse kledij. Zij die op de rug te zien is draagt een linnen muts met brede strook bij de oudere vrouwen van geringe stand en in de meer afgelegen gemeenten als Gemert, Boekel enz. nog veel in gebruik, een zwart merinos of lakens jak waarover een blaauwe doek met witte bloemen gespeld is, rode of blaauwe wollen rok en blaauw linnen voorschoot. Veelal wordt bij de veldarbeid het jak

weggelaten en alleen de zwarte gewatteerde ondermuts met de bonte doek over de donker gekleurde borstrok gedragen, het sterk met baleinen bezette en met damast overtrokken keurslijf alsdan zichtaab latende. De bovenrokken zijn gewoonlijk blaauw of zwart of rood en geel gestreept van wollen of greinen stof".

Ofschoon het jammer is dat de bijbehorende afbeelding hier niet kan worden gereproduceerd, meen ik toch dat de gerevens voor velen leerzaam, nuttig en misschien zelfs nieuw zijn. Hoe weinig belangstelling wordt er vaak getoond voor oude kleding. Hoogstens ten behoeve van verkleedpartijen. Toch is de kleding zozeer een deel van de Volks- en Heemkunde, dat ze onze belangstelling zeker verdient.

M.A.v.d.Wijst